

Hoog tijd voor één nieuw regiobestuur Zeeland

Te gast

Zeeland telt 15 bestuursorganen. Veel te veel, stelt Trias Politica Zeeland. Eén bestuursorgaan is beter. Zo ver is het nog niet. Een tussenstap zou de vorming zijn van 3 grote Zeeuwse gemeenten: Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en Midden-Zeeland.

Zeeland heeft 1 provincie, 13 gemeenten en 1 waterschap. Dus: 15 bestuursorganen voor slechts 380.000 inwoners. De 13 gemeenten hebben alle minder dan 50.000 inwoners. Wel moeten ze net als grotere gemeenten alle taken uitvoeren, die wegens overheveling van taken door de rijksoverheid naar de gemeenten, in aantal alleen maar toenemen. Door hun geringe omvang missen de gemeenten vaak de deskundigheid en het geld om deze taken alleen en goed te kunnen uitvoeren. Daarom vluchten ze in onderlinge samenwerkingsverbanden, zgn. gemeenschappelijke regelingen (GR-en). Bijvoorbeeld: Sabewa, Orionis, Porthos, Veiligheidsregio Zeeland, Regionale Uitvoeringsdienst. Te veel om op te noemen.

Er is één gemeenschappelijk kenmerk: veel negatieve publiciteit en scherpe kritiek vanuit deelnemende gemeenteraden. Burgers wenden zich af van de overheid: te ingewikkeld, ondoorzichtig en onbegrijpelijk. De onoverzichtelijke lappendeken aan GR-en maakt het nog erger. Zo veel 'bestuurlijke drukte' is gigantisch duur, niet efficiënt en niet effectief. Staat het belang van de burger nog wel voorop, of vinden overheden en GR-en zichzelf belangrijker? Een kleine greep uit de klachten: de financiële huishouding van GR-en deugt vaak niet of onvoldoende; de GR-en zijn koninkrijkjes op zichzelf geworden; de democratische controle daarop vanuit de gemeenteraden is ver te zoeken: onduidelijkheid voor de burger maar zelfs ook voor volksvertegenwoordigers; gemeenten vangen elkaar vliegen af; deelbelangen wegen soms zwaarder dan algemene belangen; de zwakste schakel in een GR bepaalt het slapste compromis. Kortom: de verhouding prijs-kwaliteit kan stukken beter. Ook de Raad voor het Openbaar Bestuur en gemeentelijke Rekenkamers benoemen vergelijkbare gebreken.

Het is hoog tijd voor één nieuw regiobestuur voor heel Zeeland. In plaats van de huidige 15 besturen en die lappendeken aan GR-en. De provincie, de 13 gemeenten en het waterschap moeten daar samen in opgaan. Zo krijgen we één nieuwe Zeeuwse overheid die overzichtelijk is, herkenbaar, efficiënt, effectief, slagvaardig, veel goedkoper voor de burger, minder bureaucratisch en zonder al die ondemocratische GR-en. Wordt de afstand burger-bestuur dan niet te groot? Dat is erg betrekkelijk. Er is nu al een groot gebrek aan transparantie. Mobiliteit en digitalisering trekken zich niets aan van gemeentegrenzen. Burgers komen zelden op gemeentehuizen. Er is volgens Trias Politica Zeeland (TPZ) eigenlijk geen bestuursprobleem, maar vooral een bestuurdersprobleem. Burgers hebben vooral behoefte aan goed bestuur zonder de huidige nadelen. Zo'n regiovorming is pas mogelijk, als de Grondwet is gewijzigd. Dat kost de nodige tijd. Op weg daar naar toe en wegens de gelukkige omstandigheid dat het ministerie van Binnenlandse Zaken Zeeland onlangs heeft aangewezen als proefgebied voor bestuurlijke vernieuwing bepleit TPZ een tussenstap, de vorming van 3 grote Zeeuwse gemeenten: Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en Midden-Zeeland. Zo kunnen snel veel van de huidige problemen worden opgelost. Daarom moeten de Zeeuwse bestuurders niet doormodderen.

Mr. ir. H. Ghijsen, mr. E. Haffmans, mr. E. vd Hoop, mr. J. Immink, mr. H. Lander, H. Lodewijks, mr. J. te Veldhuis. De auteurs delen de achtergrond staats- en bestuursrecht. Zij verenigen zich onder de naam Trias Politica Zeeland. Meer informatie: triaspoliticazeeland.nl